



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &  
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

**Molina, Luis de**

**Lugduni, 1622**

Articvlvs IV. Vtrum nomina dicta de Deo sint synonyma. articul. 4.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)



colligam eum, qui tale nomen protulit, similem, aut quasi similem conceptum ea de re effinxisse.

Circa reponsonem ad secundum Diui Thomæ notandum est, in eo sensu nomina abstracta significare formas seu naturas tamquam id, quod aliquid est tale, quod licet significant formas non vt alteri adiacentes, sed secundum se ipsas præcisè, atque adeo ad modum per se stantium, vt dici consuevit: at tamen non denotant subsistentiam in illis ex modo, quo eas significant, sed significant eas aptè, vt per eas aliquid sit tale, querendumque restat de subsistente, quod per eas formaliter sit tale, vt de subsistente quod sit albedine album, humanitate homo, Deitate Deus, &c. Omnis namque forma non habens subsistentiam in se ipsa, est in aliquo subsistente, quod est per eam tale. Quia ergo nomina abstracta, quæ tribuimus Deo, vt Deitas, sapientia, &c. non denotant subsistentiam in suis significatis, sed modo explicato significant formas tamquam id, quo aliquid est tale: concreta verò quæ denotant subsistentiam, vt Deus, sapiens, &c. significant per modum cuiusdam compositionis, quasi Deitate, aut sapientia, vt forma aliquo modo distincta, sit Deus, aut sapiens, merito ait Diuus Thomas, tam concreta, quam abstracta in suo modo significandi deficere à modo, quem Deus in se habet.

Cur nomina abstracta in modo significandi deus non habeat.

A Deo conueniunt, sed de nominibus tertij generis, quæ substantialiter de Deo dicuntur, significantque vnam simplicissimam rationem formalem, quæ simul est Deitas, bonitas, sapientia, intellectus, voluntas, &c.

Responso est, eiusmodi nomina non esse synonyma. Rationem reddit D. Thomas, quoniam licet significant eandem simplicissimam rem, atque rationem formalem, exprimunt tamen distinctos conceptus, quos de illa formamus: vt autem nomina, nobis saltem, synonyma non sint, satis est, si significant rem, vt apprehensam alio atque alio conceptu.

Nomina tertij generis, non sunt synonyma.

B Reddit verò elegantissimam rationem D. Thomas, quare cum in Deo omnia attributa sint vnica simplicissima ratio formalis, alium tamen conceptum formemus sapientia, alium bonitatis, & ita de cæteris attributis. Ea verò est, quia intellectus noster ea, quæ sunt in Deo, ex his quæ sunt in rebus creatis concipit, vt sapientiam diuinam ex creatura, & ita de cæteris: at verò sicut diuersæ perfectiones rerum creaturarum sunt vnitè in Deo tamquam in causa, huiusmodi earum adæquatè, & planè imitatur perfectionem diuinam: sic illi diuersi conceptus proportionati perfectionibus rerum creaturarum, quos de Deo formamus: significant quidem vnam simplicissimam perfectionem Dei, quam nullus eorum adæquatè, & vt est in se significat ac representat.

Attributorum, cum in Deo sint vnica simplicissima ratio cur distinctos conceptus formemus.

C Quare beati, qui Deum concipiunt, vt est in se, vtique neque formant, neque formare possunt distinctos conceptus intuituos attributorum diuinorum, sed vnum tantum simplicissimum conceptum, & ob id nomina attributorum diuinorum apud eos synonyma sunt, imò potius sunt tantum vnum nomen, iuxta illud Zachariæ 14. In die illa erit Dominus vnus, & erit nomen eius vnum (tamen alij ea ratione intelligant futurum nomen Domini vnum, tempore de quo ibi loquitur Propheta, quia cessabunt idola, veneratiòque falsorum Deorum, omnèque vnum tantum Deum verum agnoscent.) Atque hoc affirmat Diuus Thomas primo contra gentes cap. 31. tamen oppositum hoc loco innuat Caietanus. Quia ergo pluralitas conceptuum, quos in via de Deo formamus, prouenit ex debilitate, & imperfecto modo concipiendi intellectus nostri, planè id diuinæ simplicitati non derogat. Neque verò hæc argumentatio est legitima, attributorum formamus distinctos conceptus: ergo attributa sunt res aut rationes formales ex natura rei distinctæ. Sicut neque hæc est legitima: cernitur diuersitas in effectibus; ergo etiam in causa à qua emanant: quippe cum à causa superioris ordinis emanare possint effectus inter se diuersi, qui in causa vnitè continentur. Omnibus ergo conceptibus, quos in hac vita de Deo effingimus, responderet vna simplicissima res per eos omnes multipliciter & imperfectè representata, vt hoc loco in responso ad secundum Diuum Thomam docet. Per hæc tamè non negamus, beatos posse formare distinctos in proprio genere abstractiuos conceptus diuersorum attributorum per comparationem ad diuersas creaturas: non secus ac in via eos formare solebant. Quare & inter sese mutuò de diuersis Dei attributis colloqui varios conceptus exprimendo, & de eisdem attributis Deum ipsum laudare in patria optimè poterunt.

Beati formare nequeunt diuersos intuituos conceptus diuersorum attributorum.

ARTICVLVS II.

Virum aliquod nomen dicatur de Deo substantialiter.

Nomina tertij generis dicuntur de Deo substantialiter.

V EST IO hæc ex prædictis disput. 1. articuli præcedentis facilis redditur. Totam verò controuersia est de nominibus tertij generis ibidem explicatis, verbi gratia de sapientia, bonitate, &c. de quibus definit D. Thomas dici de Deo substantialiter: eò quod significatum eorum formale sit de ratione essentia diuinæ, sitque in Deo substantia, & non accidens. De hac re August. 5. de Trinitate à cap. 4. & lib. 7.

ARTICVLVS III.

Virum aliquod nomen dicatur proprie de Deo.

Nomina que dicuntur de Deo proprie, & que substantia.

RÆTER nomina primi & secundi generis, quæ significant relationem rationis, negationem, aut actionem aliquam ad extra, aut aliquid simile, quod denominatione extrinseca proprie denominat Deum: vt quod sit cognitus, aut dilectus à nobis: ex reliquis nominibus ipsa sola proprie dicuntur de Deo (si non quoad modum significandi, certè quoad rem significatam) quæ significant perfectionem simpliciter, iuxta ea quæ explicata sunt quaestione 3. artic. 7. disputat. 1. & quaestione 4. artic. 2. Ex reliquis verò, si quæ dicuntur de Deo, non dicuntur proprie, sed in translaticia significatione, per metaphoram scilicet, aut alium tropum, vt quod sit agricola, ignis consumens, &c.

ARTICVLVS IV.

Virum nomina dicta de Deo sint Synonyma.

NON est quaestio de nominibus primi & secundi generis, de quibus constat non esse synonyma, cum formaliter significant diuersas relationes, negationes, aut actiones, quæ

Molina in D. Thom.